

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317201244
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Otília Belavá
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1317201244.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Otílie Belavej a členiek senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a Mgr. Jany Janics Bajánkovej, v právnej veci žalobcu: O. O., I.. XX.XX.XXXX, Z. K. XXXX/X, M., právne zastúpený Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 865 281, so sídlom Hlavná 31, Trnava, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, o zaplatenie 1.544,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Csp/9/2017-56 zo dňa 14.07.2021, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Odvolací súd žalobcovi voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.
- III. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.544,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 12.12.2016 do zaplatenia, a to všetko v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.) a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistení, že žalobou doručenou súdu dňa 31.01.2017 sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 1.544,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 12.12.2016 do zaplatenia. Bývalý Okresný súd Bratislava III vydal platobný rozkaz sp.zn. 16Csp/9/2017-22 zo dňa 10.02.2017, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 1.544,- eur spolu úrokom z omeškania 5,00 % ročne zo sumy 1.544,- eur od 12.12.2016 do zaplatenia, náhradu trov konania vo výške 191,88,-eur právnenému zástupcovi žalobcu a súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 92,50,- eur na účet podľa priloženého platobného predpisu. Proti predmetnému platobnému rozkazu podal žalovaný v zákonnej lehote odpor s vecným odôvodnením, ktorým nárok žalobcu poprel v celom rozsahu.

3. Žalobca v rámci skutkových tvrdení uviedol, že ako spotrebiteľ uzatvoril dňa 12.06.2015 so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), pričom pred uzatvorením Zmluvy mu žalovaný neposkytol informácie vo forme štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere. Na základe takto uzatvorenej zmluvy poskytol žalovaný žalobcovi úver v sume 1.600,- eur s úrokovou sadzbou 68,50 %, ročnú percentuálnu mieru nákladov (ďalej len „RPMN“) s hodnotou 28 % a odplatom v sume 448,- eur, čím mal žalobca celkovo zaplatiť sumu 3.144,- eur. Spolu so

Zmluvou uzatvoril dňa 12.06.2015 žalobca so žalovaným aj dohodu o plnení v splátkach, na základe ktorej mal žalobca uhradiť sumu 3.144,- eur v 12-tich pravidelných splátkach po 262,- eur vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20.07.2015. Žalobca namieta, že v Zmluve absentuje správny údaj o termíne konečnej splatnosti, rozdelenie splátok na istinu, úrok a iné poplatky, adresa veriteľa na podanie reklamácie a sťažnosti. Žalobca tvrdí, že žalovanému uhradil sumu 3.144,- eur, čím si splnil svoj záväzok zo Zmluvy, avšak keďže v predmetnej Zmluve chýbali zákonom požadované náležitosti, vyzval dňa 28.11.2016 žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v lehote 14 dní od doručenia tejto výzvy. Žalovaný nevydal bezdôvodné obohatenie žalobcovi. Žalobca ďalej namietal, že dohodnutá výška úrokovej sadzby výrazne prevyšuje mieru z úverov obchodných bánk v čase uzatvorenia predmetnej Zmluvy, a preto ide podľa žalobcu o neplatný úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia NS SR sp.zn. 1M Cdo 1/2009, sp.zn. 4 Cdo 51/2012 alebo Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Cod 114/2014, podľa ktorého „... ročnú úrokovú sadzbu vo výške 70,03 % treba považovať za úžernícku a ako taká nemôže požívať súdnu ochranu a je nutné ju hodnotiť ako neprijateľnú - odporujúcu dobrým mravom. ...“ Žalobca tiež namietal, že v Zmluve bola nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa, v rámci čoho odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 10Co 674/2014, podľa ktorého, „... V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. ...“ Na základe uvedeného je treba podľa žalobcu poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca má za to, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil, pričom bezdôvodné obohatenie je určené rozdielom medzi reálne poskytnutým úverom v sume 1.600,- eur a zaplatenou sumou žalovanému vo výške 3.144,- eur, t.j. 1.544,- eur.

4. Žalobca na preukázanie tvrdených skutočností priložil k žalobe Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2015, Dohodu o plnení v splátkach zo dňa 12.06.2015, všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru a predžalobnú výzvu zo dňa 28.11.2016.

5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe nerozporoval uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2015, ani skutočnosť, že žalobcovi v zmysle tejto zmluvy poskytol úver v sume 1.600,- eur, a že žalobca uhradil žalovanému titulom predmetnej Zmluvy sumu 3.144,- eur. Vo vzťahu k námietke o absencii splátok istiny, úrokov a iných poplatkov žalovaný uviedol, že predmetnou Zmluvou sa zaviazal žalobca splatiť úver jednou splátkou s termínom splatnosti dňa 12.06.2016, pričom až následne uzatvoril žalobca so žalovaným Dohodu o plnení v splátkach. Podľa tejto dohody výška RPMN predstavovala 302,67 %, pričom hodnota RPMN uvedená v zmluve vo výške 28 % sa týkala splatenia úveru jednou splátkou. Žalovaný zdôraznil, že dôkazné bremeno o nesprávnosti RPMN nesie žalobca. Žalovaný bol toho názoru, že úrok nie je odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale ide o odplatu, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. Na základe toho žalovaný viazal výšku RPMN výlučne len na túto odplatu. V ďalšom konštatoval, že žalobca mal právo od Zmluvy odstúpiť, a keďže toto právo žalobca nevyužil, žalovaný je názoru, že žalobca súhlasil s obsahom Zmluvy. Žalovaný tvrdil, že žalobca svojím podpisom na Zmluve potvrdil prevzatie formuláru na štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a aj skutočnosť, že sa s ním oboznámil. Žalovaný je názoru, že nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, keďže žalobca plnil na základe platne uzatvorenej Zmluvy, ktorá nebola nikdy vyhlásená za neplatnú a ani nikdy neodpadol dôvod na plnenie. Žiadal, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný k svojim tvrdeniam nepredložil žiadne dôkazné prostriedky.

6. Súd prvej inštancie zistil, že žalovaný ako právnická osoba - podnikateľ podnikajúci v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a žalobca ako fyzická osoba - nepodnikateľ uzatvorili dňa 12.06.2015 v písomnej forme Zmluvu, predmetom ktorej bol na jednej strane záväzok žalovaného po podpise zmluvy poskytnúť vo forme zmenky žalovanému úver v sume 1.600,- eur a na druhej strane záväzok žalobcu vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky, zaplatiť odplatu a úrok, t.j. celkovo zaplatiť sumu 3.144,- eur. Zo Zmluvy ďalej vyplývalo, že:

- odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov predstavovala sumu 448,- eur;
- RPMN predstavovala hodnotu 28 %, pričom pri jej výpočte žalovaný reflektoval len povinnosť zaplatiť vyššie uvedenú odplatu;
- úrok predstavoval výšku 68,50 % ročne a sumu 1.096,- eura, pričom priemerné úrokové miery podľa štatistických údajov NBS predstavovali (ku dňu uzatvorenia zmluvy) výšku okolo 5 % ročne;
- konečná splatnosť úveru mala nastať dňa 12.06.2016;
- priemerná hodnota RPMN predstavovala 20,13 %;

-žalobca vyhlásil, že bol oboznámený so všeobecnými podmienkami spotrebiteľského úveru, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a že informácie, ktoré mu žalovaný poskytol pred uzatvorením zmluvy boli pravdivé.

Zo Zmluvy nevyplýva skutočnosť, že by žalovaný pred uzatvorením zmluvy poskytol žalobcovi formulár štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere, ani údaj o adrese žalovaného, na ktorej mohol žalobca ako spotrebiteľ uplatniť reklamáciu či sťažnosť (zmluva obsahovala len údaj o sídle žalovaného v záhlaví) a ani údaj o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave žalobcu, za účelom posudzovania schopnosti splácať úver.

7. Súčasne s uzatvorením Zmluvy, uzatvorili dňa 12.06.2015 žalobca a žalovaný Dohodu o plnení v splátkach tak, že celkovú sumu 3.144,- eur sa žalobca zaviazal uhradiť v 12-tich pravidelných mesačných splátkach po 262,- eur, vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20.07.2015 s tým, že RPMN je vo výške 302,67 %.

8. Dňa 28.11.2016 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámil žalovanému, že Zmluva nie je v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), čo spôsobuje že je bezúročná a bez poplatkov.

9. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie po právnej stránke posúdil podľa § 39a, § 52 a nasl., § 451 až 459, § 488 až 491, § 559 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 22.12.2015 a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná keď rozhodol tak, ako je uvedené v odseku 1. tohto rozhodnutia.

10. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zmluva musí mať písomnú formu (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a okrem všeobecných náležitostí (v tomto prípade všeobecných náležitostí zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka) musí obsahovať aj osobitné náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a to správne určenú RPMN, a pred uzatvorením zmluvy je veriteľ povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať veriteľom poskytovaný spotrebiteľský úver s tým, že berie hlavne do úvahy dobu, na ktorú sa úver poskytuje, jeho výšku, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru (§ 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.). Nedostatok písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, absencia niektorých osobitných náležitostí (konkrétne náležitosti uvedené pod písm. a) až k), r) a y) v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.), uvedenie nesprávnej RPMN v neprospech spotrebiteľa alebo hrubé porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. spočívajúcej v posudzovaní schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch, má podľa § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. za následok taký právny stav, že poskytnutý úver sa musí považovať za bezúročný a bez poplatkov z čoho vyplýva, že veriteľ sa môže domáhať len vrátenia istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

11. Medzi najdôležitejšie údaje v zmluve o spotrebiteľskom úvere možno zaradiť údaj o celkových nákladoch, od ktorých sa následne odvíja výška RPMN, pričom práve údaj o výške RPMN je pre spotrebiteľa najdôležitejším indikátorom ceny úveru, a preto nesprávne uvedenie RPMN v zmluve je podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. postihnuté následkom straty práva veriteľa na úroky a akékoľvek iné poplatky z úveru.

Keďže žalovaný v predmetnej Zmluve uviedol, že RPMN predstavuje 28 % s tým, že do RPMN sa úroky nezapočítavajú, súd prvej inštancie s odkazom na ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý jasne a zrozumiteľne definuje, čo pod celkovými nákladmi spotrebiteľa treba rozumieť, t.j. všetky náklady vrátane úrokov, poplatkov akéhokoľvek druhu a aj poistné (pokiaľ spotrebiteľ musí uzatvoriť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver), nemohol prisvedčiť tvrdeniu žalovanému, že pri výpočte RPMN nemožno brať úroky z úveru do úvahy, teda nepredstavujú celkové náklady spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že úroky z úveru predstavujú jeden zo základných a najtypickejších nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, a nie je podstatné, či tento náklad je považovaný za odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. Podľa § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. mal byť tento náklad použitý pri výpočte RPMN.

Súd prvej inštancie pri výpočte RPMN zistil, že správne mala byť vo výške 90,04 %, pričom v zmluve je uvedená RPMN vo výške 28 %, čo znamená, že RPMN bola uvedená nesprávne a v neprospech spotrebiteľa, za predpokladu, že žalobca mal splatiť úver jednou splátkou v lehote jedného roka dňa 12.06.2016. Až následnou Dohodou o plnení v splátkach došlo podľa § 516 ods. 1 Občianskeho zákonníka k zmene zmluvy v časti spôsobu splatenia úveru, keď sa žalobca zaviazal splatiť úver v sume 3.144,- eur v 12-tich pravidelných splátkach po 262,- eur, vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20.07.2015. V tejto súvislosti došlo aj k úprave výšky RPMN, ktorá bola vypočítaná na 302,67 %. Súd prvej inštancie pri výpočte RPMN v zmysle Dohody o splátkach dospel k záveru, že RPMN mala správne byť vo výške 274,97 %. V tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že hoci výška RPMN bola v Dohode o splátkach (ktorou došlo k zmene zmluvy o úvere) uvedená nesprávne, nemožno RPMN vyhodnotiť v neprospech spotrebiteľa, keďže žalobca bol informovaný o vyššej RPMN než v skutočnosti vynaložil. Napriek tomu, že takto uvedený údaj o RPMN nebol spôsobilý vyvolať podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (nebola v neprospech spotrebiteľa), súd prvej inštancie poukázal na to, že zmyslom údajá o RPMN obsiahnutom v Zmluve je poskytnúť spotrebiteľovi pravdivú informáciu o skutočnej výške nákladov súvisiacich so spotrebiteľským úverom. RPMN by teda mala odzrkadľovať skutočnú cenu spotrebiteľského úveru, ktorá umožní spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku, ako aj samotnú výhodnosť poskytovaného úveru, čo sa však v tomto prípade nestalo.

12. Súd prvej inštancie konštatoval absenciu náležitosti definovanú v § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru a to termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorého zmyslom je informovanie spotrebiteľa o tom, ako dlho je povinný povinnosti vyplývajúce zo zmluvy plniť. Zo Zmluvy vyplýva, že konečná splatnosť úveru mala nastať dňa 12.06.2016, teda rok po podpise Zmluvy. Uzavretie Dohody o plnení v splátkach malo za následok podľa § 516 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmenu samotnej Zmluvy, čím došlo k zmene splatnosti úveru z jednorázového splatenia úveru ku dňu 12.06.2016, na splatenie úveru 12-timi splátkami po 262,- eur so splatnosťou prvej splátky dňa 20.07.2015, na základe čoho splatnosť poslednej splátky musel nastať až dňa 20.06.2016, pričom tento údaj o končenej splatnosti úveru v Dohode o plnení splátkach absentoval, a teda Dohoda o plnení v splátkach, ktorou sa menila Zmluva neobsahovala údaj o končenej splatnosti úveru, pričom ak by súd pripustil, že tento údaj bol uvedený v samotnej Zmluve, musel by dôjsť k záveru o jeho nesprávnosti/neaktuálnosti, keďže neodrážal dohodnutý spôsob splatenia úveru. Súd prvej inštancie tak zhodnotil, že miesto konkrétneho konečného termínu splatnosti úveru, žalovaný v Zmluve uviedol iba počet mesačných splátok a dátum počiatočnej splátky, čo nebolo možné považovať za určitý a presný údaj o konečnej splatnosti úveru.

K tejto otázke súd prvej inštancie poukázal rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 14Co 110/2017 zo dňa 12.03.2019 v ktorom konštatoval, „... že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere v rámci údajá o konečnej splatnosti úveru obsahuje len to, že posledná splátka bude splatná 84 mesiacov od prvého čerpania úveru, treba takto určený termín konečnej splatnosti považovať za neurčitý a poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkový podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.. ...“ Rovnaký názor vyslovil vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Žiline sp.zn. 6Co 162/2018 zo dňa 19.09.2018, podľa ktorého „... ak veriteľ určil konečnú splatnosť úveru odkazom na počet dojednaných splátok (tak ako v tomto prípade), takýto postup veriteľa nie je v súlade s § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.. Veriteľ má pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vedomosť o presnom termíne konečnej splatnosti úveru a je jeho zákonnou povinnosťou ho v zmluve uviesť spôsobom predpokladaným zákonom a nie ponechávať jeho výpočet na spotrebiteľa. ...“ Aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp.zn. 2Co 219/2016 konštatoval, „... že údaj o konečnej splatnosti úveru nemožno vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí, napr. z počtu splátok. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že bol daný dôvod majúci za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť žalovaným poskytnutého úveru žalobkyni, a to absencia údajá o konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.. ...“

13. Súd prvej inštancie ako ďalšiu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej absencia má podľa § 11 ods. 1) zákona č. 129/2010 Z.z. za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru je podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. údaj o adrese predávajúceho (t.j. veriteľa), na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Predmetná Zmluva v záhlaví síce obsahuje údaj o sídle žalovaného, takýto údaj však nemožno subsumovať pod náležitosť vyžadovanú podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. ale pod náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. - uvedenie obchodného mena, sídla a identifikačného čísla žalovaného ako veriteľa. Na základe

uvedeného súd prvej inštancie mal za to, že Zmluva neobsahuje údaj o adrese určenej na reklamácie a sťažnosti. Takýto názor súd prvej inštancie oprel o prieskumom rozhodovacej činnosti odvolacích súdov z ktorej zistil (napr. Krajský súd v Trnave sp. zn. 10Co 104/2018), „... že za splnenie povinnosti podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno považovať uvedenie adresy sídla veriteľa v záhlaví samotnej zmluvy v rámci jeho identifikačných údajov, navyše keď ide o subjekt pôsobiaci na celom území SR prostredníctvom svojich pobočiek, čím nie je vylúčené, aby reklamácia alebo sťažnosť mohla byť vybavená prostredníctvom niektorej z nich. ...“ Ďalej Krajský súd v Trnave sp.zn. 24CoCsp 31/2020 zo dňa 19.10.2020), „... že v zmluve o spotrebiteľskom úvere musí explicitne obsahovať adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti mal súd za to, že v uzatvorenej zmluve absentoval podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. údaj o adrese žalovaného, na ktorej mohla žalobkyňa uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, čo malo taktiež za následok podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročnosť a bezpoplatkovosť žalovaným poskytnutého úveru. ...“

14. Námietku žalobcu týkajúcu sa absencie náležitosti Zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. (t.j. určenie výšky, počtu a termínu splátky istiny, úrokov a iných poplatkov), vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú. Pri posúdení predmetnej otázky súd prvej inštancie poukázal na v súčasnosti už ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a to rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 146/2017, sp.zn. 3 Cdo 56/2018 alebo sp.zn. 4 Cdo 211/2017, z ktorých vyplýva, „... že eurokonformným výkladom namietaného ustanovenia nemožno od veriteľov žiadať, aby v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uvádzali rozpis splátok samostatne vo vzťahu k istine, poplatkom a úrokom. Hoci uvedený výklad bol v rozpore s doslovným gramatickým znením predmetného ustanovenia, s odkazom na rozsudok SD EÚ C-42/15 (Home Credit Slovakia a.s. v. N. Z.) bolo potrebné namietané ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. týkajúce sa výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov vyložiť v rozpore s jeho gramatickým znením, teda contra legem, čo bol jediný možný spôsob ako dosiahnuť jeho súlad so smernicou 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, pri ktorej transponovaní do vnútroštátneho predpisu (t.j. zákona č. 129/2010 Z.z.) zákonodarca pochybil a išiel nad rámec podmienok, ktoré daná smernica stanovovala a to v súvislosti so špecifikáciou splátky úveru. Dané pochybenie bolo nakoniec s účinnosťou od 01.05.2018 napravené a ustanovenie § 9 ods. 2 písm. i) (predtým písm. l)) zákona č. 129/2010 Z.z. dané do súladu s predmetnou smernicou, podľa ktorej sa už nevyžaduje presná špecifikácia splátky úveru, istiny a poplatkov, ale len výška, počet a frekvencia splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom. ...“

15. Súd prvej inštancie poukázal aj na ust. § 4 zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého bol žalovaný ako veriteľ povinný pred uzatvorením Zmluvy poskytnúť žalobcovi informácie o druhu úveru, celkovej výške, dobre trvania a pod. (§ 4 ods. 1 písm. a) až s) zákona č. 129/2010 Z.z.), a to vo forme formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Z vykonaného dokazovania však nevyplývalo, že by žalovaný takýto formulár žalobcovi poskytol. Preto súd nemohol prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že žalobca svojim podpisom na zmluve potvrdil prevzatie formulára na štandardné európske informácie, resp. že sa s ním oboznámil, keďže takáto skutočnosť zo Zmluvy a ani z Dohody o plnení v splátkach, nevyplývala. Z týchto listinných dôkazov vyplýva jedine to, že sa žalobca oboznámil so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, a svojim podpisom potvrdil len prevzatie Zmluvy a obchodných podmienok. Dôkazné bremeno o splnení povinnosti žalovaného vyplývajúcej z § 4 zákona č. 129/2010 Z.z. niesol žalovaný, ktorý však v tejto súvislosti nepredložil žiadne dôkazné prostriedky, ktoré by splnenie uvedenej povinnosti preukazovali.

16. Námietku žalobcu k úžere vo vzťahu k vysokým úrokom, súd prvej inštancie vyhodnotil s odkazom na ust. § 39a Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na ústavné princípy spravodlivosti, primeranosti a ochrany slabšej zmluvnej strany (ÚS ČR z 19.01.2017, sp. zn. I. ÚS 3308/16). Súd prvej inštancie vychádzal zo štatistických údajov NBS s tým, že priemerná úroková sadzba v období uzatvorenia Zmluvy bola okolo 5 % ročne, na základe čoho možno výšku úrokov vyplývajúcu zo Zmluvy (68,50 %) hodnotiť v hrubom nepomere k obvyklým úrokom, čím by bola daná objektívna stránka úžery podľa § 39a Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k subjektívnej stránke úžery však žalobca netvrdil žiadne skutočnosti, teda, že by žalovaný pri uzatváraní Zmluvy s tak vysokým úrokom zneužil napr. jeho tieseň, finančnú závislosť a pod., pričom obe stránky úžery (objektívna a aspoň jeden znak subjektívnej stránky) musia byť splnené kumulatívne, čo v tomto prípade nenastalo, a tak súd prvej inštancie nepovažoval Zmluvu podľa § 39a Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú, a to aj napriek neprimerane vysokému úroku.

Súd prvej inštancie vlastným prieskumom zistil, že zo Zmluvy nevyplýva skutočnosť, že by žalovaný posudzoval schopnosť žalobcu splácať úver, keďže v Zmluve absentujú akékoľvek údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave žalobcu, na základe čoho mal súd za to, že žalovaný hrubo porušil svoje povinnosti podľa 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., čím bol daný ďalší dôvod k tomu, prečo predmetnú Zmluvu treba považovať podľa § 11 ods. 2 druhej vety zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročnú a bez poplatkov.

17. Súd prvej inštancie v odseku 26. napadnutého rozhodnutia zhrnul právne posúdenie veci s tým, že poskytnutý úver v zmysle uzatvorenej Zmluvy treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, a to z dôvodu absencie údajov o termíne konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., údajov o adrese predávajúceho na ktorej mohol žalobca uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť podľa § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj z dôvodu hrubého porušenia povinností podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. žalovaným. Žalobca tak bol z titulu uzatvorenej Zmluvy povinný vrátiť žalovanému len sumu 1.600,- eur, t.j. poskytnutú istinu úveru.

Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že žalobca žalovanému uhradil celkom sumu 3.144,- eur, teda o 1.544,- eur viac než bolo jeho povinnosťou, čím zo strany žalovaného došlo podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka k bezdôvodnému obohateniu. Uvedený právny záver súd prvej inštancie oprel o nález Ústavného súdu SR zo dňa 12.05.2020 sp.zn. III. ÚS 43/2020, podľa ktorého, „... bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, nekorešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch). ...“.

18. O úrokoch z omeškania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 559, § 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. a svoje rozhodnutie odôvodnil v odsekoch 28. až 30. napadnutého rozhodnutia.

19. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že žalobcovi ako plne úspešnej strane sporu priznal podľa § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania, pričom o samotnej výške tohto nároku rozhodne súd podľa § 262 ods. 1 CSP samostatným rozhodnutím, vydaným vyšším súdnym úradníkom, po právoplatnosti tohto rozsudku.

20. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalovaný včas odvolanie, ktoré odôvodnil, tým, že v predmetnom sporovom konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd podľa § 391 ods. 1 CSP v platnom znení napadnutý rozsudok v rozsahu I. a II. výroku zrušil, vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie na nové rozhodnutie. Zároveň žalovaný žiadal náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

21. Žalovaný namieta posúdenie Zmluvy o úvere, z ktorej vyplýva, že žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 1.600,- eur, a s určitosťou predmetná Zmluva nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, nakoľko spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. V prípade, že žalobca po podpise Zmluvy nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú Zmluvu alebo že odplata, úrok či RPMN je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa jej uzavretia. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom Zmluvy a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru.

22. K námietke o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, žalovaný uviedol, že v bode 3. Zmluvy je uvedené, „... Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 3.144,- eur ak nie je dohodnuté inak do 12.06.2016 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi. ...“ Z uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Žalobca ako dlžník sa Zmluvou zaviazal k úhrade jednej splátky do 12.06.2016 vo výške 3.144,- eur, ktorá pozostáva z istiny vo výške 1.600,- eur, z odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 448,- eur a úroku vo 1.096,- eur (68,50 % z istiny v prípade riadneho splatenia záväzku), čím je zachovaná zákonom

ustanovená povinnosť uvádzať obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere - výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V Zmluve je jasne určené a rozlíšenie splátky istiny, úrokov a poplatkov (1.600,- eur + 448,- eur + 1.096,- eur = celková čiastka úveru vo výške 3.144,- eur), preto s určitosťou predmetná Zmluva nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že splňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti.

23. Žalobca svoju vôľu uzavrieť Zmluvu potvrdil svojim podpisom, preto si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej Zmluvy. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako „... v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov ...“ (z rozsudku SDEÚ zo dňa 16.07.1998 Gut Springenheide GmbH, L. G. v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung). V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie bola táto definícia prenesená aj do sekundárneho práva Európskej únie, konkrétne do Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, kde v bode 18. preambuly je stanovené, že „... v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov ...“. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní Zmluvy dobre informovaný avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu určením absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere.

Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

Žalovaný poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora zo dňa 12.01.2006 sp. zn.: C-361/04, vo veci Claude Ruiz - Picasso a ďalší v. OHIM, podľa ktorého „... priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie. ...“

24. K bezdôvodnému obohateniu s poukazom na citáciu ust. § 451 Občianskeho zákonníka žalovaný uviedol, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo. Žalovaný je názoru, že zo Zmluvy nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej Zmluvy, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, a rovnako právny dôvod na plnenie z tejto Zmluvy nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

Žalovaný sa vyjadril i k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu s tým, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevy vymedzuje, a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je postavené na dvoch zložkách a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia Zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto Zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje.

V tejto súvislosti žalovaný poukázal na fakt, že nároky z titulu bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiadúci, a je potrebné zachovať rovnosť strán.

25. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), preskúmal odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného voči rozsudku súdu prvej inštancie nemožno priznať úspech a, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24.01.2024; termín verejného vyhlásenia rozsudku odvolací súd oznámil v súlade s § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1, ods. 3 CSP.

26. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil správne skutkový stav veci a napadnutý rozsudok aj v logických súvislostiach presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 CSP).

27. V prejednávanej veci rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 CSP, pretože súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, citoval právne predpisy ktoré aplikoval na prejednanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. S poukazom na uvedené v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 238/2008 zo dňa 30.11.2009, sa odvolací súd zaoberal len tými odvolacími námietkami a argumentmi žalovaného, ktoré boli pre rozhodnutie o odvolaní relevantné. Odvolací súd zdôrazňuje skutočnosť, že žalobca sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že žalobca uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podľa názoru žalobcu zákonom stanovené náležitosti a preto treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. A keďže žalobca plnil žalovanému nad rámec poskytnutej istiny, na strane žalovaného týmto vzniklo bezdôvodné obohatenie.

28. Z obsahu súdneho spisu a z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca uzatvoril so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2015, ktorej súčasťou boli Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru. Na základe Zmluvy žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi ako spotrebiteľovi bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 1.600,- eur, s úrokovou sadzbou 68,50% ročne (čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 1.096,- eur). Zmluva obsahuje dojednanie o konečnej splatnosti úveru dňa 12.06.2016 a to vo výške 3.144,- eur jednou platbou, RPMN je 28 % (čo predstavuje odplatu v sume 448,- eur), priemerná hodnota RPMN je 20,13 %. Pre prípad neuhradenia celkovej čiastky úveru sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur a za každú zaslanú upomienku sumu 30,- eur. V rovnaký deň 12.06.2015 uzavreli účastníci Zmluvy, Dohodu o plnení v splátkach, ktorou sa Zmluva o spotrebiteľskom úvere zmenila s tým, že žalobca sa zaviazal uhradiť celkovú sumu 3.144,- eur v 12-tich pravidelných mesačných splátkach vo výške 262,- eur, vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20.07.2015. Predmetná Dohoda obsahuje dojednanie o výške RPMN vo výške 302,67 %, priemerná hodnota RPMN v Dohode uvedená nie je. Pre prípad ak žalobca bude v omeškaní s niektorou splátkou 7 dní a viac, zaviazal sa túto uhradiť do rúk mandátára v hotovosti spolu s paušálnymi nákladmi vo výške 25,- eur za každý prípad omeškania a pre prípad omeškania so splatením štyroch po sebe nasledujúcich splátok sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 30,- eur a zároveň uhradí štyri omeškané splátky.

29. Odvolací súd sa rovnako stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade sa jedná o právny vzťah strán sporu založený na základe spotrebiteľskej zmluvy, pri uzatváraní ktorej bol žalobca v postavení spotrebiteľa, preto aj napriek tomu, že sa jedná o absolútny obchodný vzťah, súd na posúdenie veci okrem zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách aplikoval aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Cieľom zákonodarcu pri etablovaní právnej úpravy spotrebiteľských vzťahov bolo jednoznačne eliminovať dominantné, resp. zmluvne silnejšie postavenie dodávateľa (v tomto prípade žalovaného) voči spotrebiteľovi (v tomto prípade žalobcu). Súd bol preto povinný skúmať, či v obsahu takejto zmluvy, a to najmä v ustanoveniach upravujúcich vznik povinností a záväzkov na strane spotrebiteľa, nie sú medzi zmluvnými stranami dojednané, tzv. neprijateľné podmienky, spôsobujúce vznik značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zároveň bol povinný preskúmať uzavretú zmluvu aj z hľadiska jej podstatných obsahových náležitostí tak, ako to predpokladajú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., a v prípade zistenia nedostatkov, resp. zistenia absencie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vyvodí z tohto následok predpokladaný ustanovením § 11 tohto zákona.

30. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom Zmluvy a následnej Dohody zistil/konštatuje, že Zmluva a aj Dohoda neobsahujú všetky náležitosti vyžadované v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (právny názor o obligatórnych náležitostiach spotrebiteľskej zmluvy vyslovil Najvyšší súd SR v rozhodnutí pod sp.zn. 4Cdo/29/2023 zo dňa 28.06.2023). V predmetnej veci Zmluva a aj Dohoda nespĺňajú náležitosti vyplývajúce z § 9 ods. 2 písm. c), f), k), z) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy a aj Dohody, nakoľko v Zmluve a aj v Dohode nie je uvedená adresa veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (písm. c), v Dohode nie je uvedená konečná splatnosť úveru (písm. f), v Dohode je nesprávne uvedená RPMN (písm. k), v Dohode nie je uvedená priemerná RPMN (písm. z).

31. K otázke chýbajúcej adresy veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (§ 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z.), odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v odsekoch 20. a 21. a má zato, že absencia takéhoto údajá má za následok podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

32. K otázke termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.) a to s poukazom na rozdielnosť úpravy podmienok splatnosti ustanovených v Zmluve a rozdielných podmienok splatnosti ustanovených v Dohode, odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v odsekoch 18. a 19. a má zato, že uvedená rozdielnosť úpravy spôsobuje zmätočnosť a právnu neistotu v neprospech spotrebiteľa, čo má za následok podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

33. K otázke RPMN ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné uviesť, že táto sa určuje ako celkový náklad spotrebiteľa spojený so spotrebiteľským úverom s výnimkami vyplývajúcimi z písm. l), pričom do celkových nákladov spotrebiteľa o.i. patria aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe. V Zmluve je stanovená RPMN vo výške 28 % a v Dohode je stanovená RPMN vo výške 302,67 %, pričom z výpočtu RPMN identifikovaný na stránke Ministerstva financií SR „fininfo.sk“ odvolacím súdom, rovnako ako súdom prvej inštancie vyplýva, že v Zmluve mala byť správne uvedená RPMN vo výške 90,04 % a v Dohode mala byť správne uvedená RPMN vo výške 274,97 %.

Uvedenie nesprávnej výšky RPMN (a to bez ohľadu na skutočnosť, či nesprávna výška RPMN bola uvedená v prospech spotrebiteľa alebo v jeho neprospech) má podľa názoru odvolacieho súdu (na rozdiel od právneho názoru súdu prvej inštancie) rovnaké následky, ako keby RPMN nebola uvedená vôbec, lebo ani v jednom prípade spotrebiteľ nepozná skutočnú výšku RPMN, v dôsledku čoho si nemôže spraviť obraz o celkovej cene úveru a nemôže posúdiť, nakoľko je úver pre neho výhodný. Preto tak neuvedenie RPMN, ako aj uvedenie RPMN v nesprávnej výške má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.).

34. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj povinnosťou veriteľa ustanovenú v § 7 zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Odvolací súd aj v tejto otázke v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v odsekoch 25. a 26. a má zato, že absencia takéhoto posúdenia má za následok podľa § 11 ods. 2 druhej vety zákona č. 129/2010 Z.z., že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov.

35. Na základe uvedeného odvolací súd dal za pravdu súdu prvej inštancie, ktorý správne vyhodnotil Zmluvu ako aj Dohodu uzatvorenú medzi stranami sporu ako bezúročnú a bez poplatkov v súlade s § 11 ods. 1 písm. a) v spojení s ods. 2 druhej vety zákona č. 129/2010 Z.z.. A keďže medzi stranami sporu nie je sporné, že žalobca zaplatil žalovanému (vrátane istiny, úrokov, poplatkov) celkovo sumu 3.144,- eur, pričom poskytnutý úver bol bezúročný a bez poplatkov, t.j. žalobca mal povinnosť uhradiť len istinu vo výške 1.600,- eur, vo zvyšku v sume 1.544,- eur (3.144,- - 1.600,-) na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na tomto mieste odvolací súd musí konštatovať, že právny základ bezdôvodného obohatenia je v tomto prípade daný porušením/nedodržaním obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ust. § 9 ods. 2 písm. c) f), k), z) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy a Dohody a to už v priebehu samotného uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, pričom toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť. Treba tiež uviesť, že v čase uzatvorenia Zmluvy a Dohody zákonná úprava vyžadovala uvádzať priamo v zmluve úrokovú sadzbu, RPMN a iné informácie práve z dôvodu, aby spotrebiteľ mal možnosť zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Preto podľa názoru odvolacieho možno dôvodne predpokladať, že žalovaný minimálne mal vedieť, že neuvedením zákonom vyžadovaných informácií alebo ich uvedením s nerelevantným obsahom, nastane zákonom predpokladaná sankcia t.j., že veriteľ nebude môcť od dlžníka žiadať úrok z úveru a iné poplatky; a zároveň mal vedieť pre prípad, že ak tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzročený (nepriamy úmysel). Podľa názoru odvolacieho súdu tak možno vyvodiť, že konanie žalovaného pri uzatváraní Zmluvy a Dohody nebolo súladné s dobrými mravmi, keď žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom č. 129/2010 Z.z. a príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Preto konanie žalovaného možno hodnotiť ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez

právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Na základe okolností prejednávanej veci (nemožno nepoukázať napr. na skutočnosť, že pri uzatvorení Zmluvy na základe ktorej mal byť poskytnutý úver splatený jednorázovou splátkou vzápätí bola uzavretá Dohoda na základe ktorej mal byť poskytnutý úver splatený v 12-tich stanovených splátkach) odvolací súd dospel k záveru, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu bol daný už uzatvorením Zmluvy a Dohody ktoré koncipoval žalovaný (predtlačení formulár) a tieto predložil na podpis žalobcovi.

36. Námietku žalovaného, že žalobca svoju vôľu uzavrieť Zmluvu potvrdil svojim podpisom, bol si vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej Zmluvy, preto ak nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 dní odo dňa uzatvorenia Zmluvy, čo však žalobca nevyužil, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do popredia princíp ochrany spotrebiteľa pred princípom „neznaosť zákona/práva neospravedlňuje“, čo dáva základ pre právo žalobcu ako spotrebiteľa na jeho súdnu ochranu v spotrebiteľskej veci ako slabšej strany. Preto podľa názoru odvolacieho súdu, v predmetnej veci je daný legitímne a prioritne dôvod na ochranu práv žalobcu ako spotrebiteľa v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. a príslušnými ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

37. K časti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým priznal žalobcovi úrok z omeškania, odvolací súd konštatuje, že žalovaný túto časť výroku súdneho rozhodnutia v dôvodoch podaného odvolania žiadnym spôsobom nenamietal a keďže odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP), s touto časťou výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie a jeho odôvodnením sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko na súdny prieskum tejto časti rozhodnutia nemal zákonný titul.

38. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom konaní, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.11.2011, sp. zn. 6 Cdo 145/2011).

39. Odvolací súd uzatvára, že odvolacie námietky žalovaného neboli spôsobilé spochybníť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybnili správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

40. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výrokoch II. a III. je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods.2 CS)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)